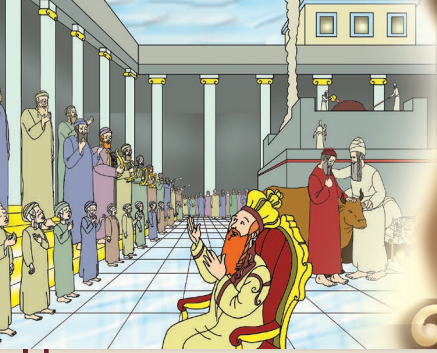

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א תלמידו של מרן פוסק הדור בעל 'שבת הלווי' זצוק"ל

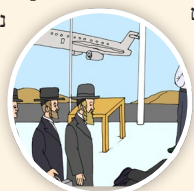
◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

נקמה מתוקה באירופה

נפש תחת נפש

וה'עולם' אומרים: 'נקמה מתוקה' - הנקמה היא תענוג גדול שבה יעגג אתנו ה' יתברך לעתיד לבא כש'נקם את נקמתנו מאויבי ישראל. וכמו שראים בחוש בימים אלו, שההקב"ה נוקם את נקמתנו מהאמה האוקראינית שבימות מלחמת עולם השנייה התאכזרו באכזריות נוראה ביותר על יהודים קדושים וטהורים ופשכו את דמם ארצה, וקצת ההקב"ה מקים בהם "נסכסכתי מצרים במצרים" ו'אחיהם הרוסים מתנפלים לחייהם וכובשים את בתיהם.

ומחמת זאת, אנשי האמה האוקראינית עושים הפל כפי להלחם על חייהם, ורבים מהם נודדים רגלית פשיגדיהם לצדם למחקרים של עשרות קילומטרים. כדי לברח מפני המצוק - בדייק כמו פשיהודים הכרחו להלחם על קיימם ולברח מפניהם בקרפת רעב ובחסר כל. וכמו כן, נהרגים אלפים מהאמה הרוסית שהתאכזרו ונהרגו רבבות יהודים, ונהגו מתחילה להתקים הנבואה: 'הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום ונקם ישיב לצרייו וכפר אדמתו עמו'.

"אלה פקודי המשקן". בפרשתנו אנו רואים שמשנה רבנו הקים בעצמו את המשקן, כמו שקטוב ו'נקם משה את המשקן', ואלו דוד מלכנו אמר את "מזמור שיר הנפת הבית" על בניית בית המקדש - אף על פי שהוא לא בנה בעצמו את בית המקדש, ובכלל בית המקדש לא בנה בקימו אלא בנה על ידי שלמה בנו. ולכאורה קשה, מדוע בכל זאת דוד אמר מזמור על הנפת הבית, אף על פי שפית המקדש לא נחנה בקימו?

ואפשר לומר, שדוד בא ללמנו בה שאתם שנקמנו לבנות את ביתו ברוחניות או בגשמיות או שנגרף לכל ישיעה אחרת, עליו להודות ולשיר לה' על הישיעה עוד טרם שפכה לעולם.

מקדשו של יהודי

וכשנתבונן, נבחינו ש'מזמור זה שהוא הודאה על בניית בית המקדש, דוד מלכנו לא מזכיר כלל את עצם החסד של בניית בנין בית המקדש בעצמו, אלא מדבר מהחסד האישי שה' עשה לו. כי העקר של בית המקדש אינו הבנין עצמו של בית המקדש, אלא העקר הוא האדם ש'נמצא בבית המקדש ומודה שם לה'. ולכן דוד מלכנו מודה על החסדים שה' עשה עמו, ומתחיל להודות לה' ואומר: 'ארוממה ה' פי דליתני ולא שמתת איבי ליי' - אני מודה לה שדלית אותי מהמצבים הירודים שהיו לי, ובזה נקמת אבוי; ולא נתת להם לשלחם בסלונות. פי על הנקמה אמרו חז"ל (סנהדרין צב.), 'גדולה נקמה שנתנה בין שתי שמות'.

וכשההקב"ה נקם את נקמת דוד מאויביו, לא אבה דוד להתענג מן מבלי להודות על כך לה' יתברך, 'שחיי כל הנהנה מהעולם הזה בלא ברכה מעל' (ברכות לה). לכן הודה דוד בראש דבריו על החסד הפתוח של הנקמה ש'ניקם ה' באויביו - ברך שפכה את שלמה בנו לבנות את בית הבחירה למורת רוחם של אויבי בית דוד.

מתיקות הניסים

— מתכבים למערכת —

הנזק שהציל ממוות

בחדש שעבר בשעת אחר הצהריים, כאשר צעדתי לביתי חזרה מבית המדרש, לפתע תוך כדי הליכתי פגע בי בחור שרכב על אופנים חשמלית על המדרכה תוך כדי נסיעה מהירה מאוד. נפילתי על הפנים והרגשתי כאבים בדי. בלבי דנתי את אותו בחור לכך וכוונתי שבודאי הוא היה מקרח לסוע על המדרכה, והתעוררו בי רגשות של רחמנות עליו, כי הבנתי שפעת הוא יתביש מאד על המכשול שארע לו, לכן החלטתי להעלים מהר מהשטח. קמתי על רגלי בלי להסתובב כלל לכיוון ההג האופנים והמשתכתי בדרפי לביתי, תוך כדי שאני אוזח את ידי מפאבים.

כשהגעתי לביתי, אשתי נבהלה לראות את החבלות שנגרמו לי בפנים. נסיתי להרגיע אותה, אך היא לא נרגעה וחקרה אותי איך והיכן הדבר ארע. ברגע הראשון אשתי אמרה, "איזו חצפה של אותו בחור לא זהיר!" אך אני חזקתי אותה באמונה, ואמרתי לה, "חז"ל אומרים 'אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מקריזין עליו מלמעלה', ומכיון שכך הכריזו עלי מלמעלה אין סבה מצדנו להאשים את אותו בחור".

כשהגיע הערב, בננו הלימוד בישיבה בסמוך לבית הגיע הביתה, וכשהוא נכנס לבית ראיתי שפניו אדומות ועיניו נפוחות, נכר היה שהוא ככה היום הרבה. התפלאתי מה סבת הדבר ונסיתי לשוחח אתו על מה שארע לי עם האופנים בכדי להכנס אתו בשיחה, אך מיד קשהתחלתי לדבר על זה, הוא חמק לחדר. צעדתי אחריו וראיתי שהוא בוכה שם בדמעות שליש.

שאלתי אותו, "למה אתה בוכה? אולי תשתף אותי". בני היקר החל לספר לי בקול שבור ובכיות: "היום לקחתי מחבר שלי את האופנים החשמלית שלו, והמצעורים שלהם היו קלושים, וחצי מה זה זה הפעם הראשונה שנסעתי באופנים כאלו. ומכיון שחששתי לסוע על הכביש נסעתי על המדרכה, ותוך כדי הנסיעה ראיתי אותך המשך המעשה בעמוד ד'

יצרנו ומדווחנו הרעות, ולהתנהג לפי רצון ה' השלם מבלי לחשש ימה יאמרו הנריות'.

וכאן המקום להזכיר את פגישתו של אחד מגדולי ישראל שליט"א עם פוטין נשיא רוסיה, שבה שאל פוטין, מה הסבה שמותרות נון ומותרות רומי ומשאך תרבויות העמים לא נותר שום זכר, ואלו הליכותיהם של עם ישראל קנמים מאז ומעולם ולא נשכחו?

וענה הנשיא בעצמו, שהסבה לקח היא משום שעם ישראל כפופים לחקמיהם ומצותיהם להם והולכים בדרך התורה הקדושה. ובזה הגוי

מלמדנו את סוד הצלחתנו, שעלינו לשמרה מפל משמר.

החשכה שלפני האורה

דוד ממשיר ואומר: "שועתי אליה ותרפאני" - אני מודה לך על שהקמת אותי פעמים רבות ממטת חליי כשעמדת בשערי מות, כמו שפך אדם עובר מצבים פאלו בחייו. "חייתי מירדי בור" - פעמים רבות וכלתי להפטור ולפל לקבר והצלתיני מקף. "והדו לזכר קדשו" - הזכירו את שם קדשו יתברך בשירה והודאה. עוד אפשר לומר: אני מודה לך שאתה זוכר אותי תמיד.

"כי רגע באפו" - לפעמים קצתת עלי על קפ שהתנהגתי שלא פראוי, אכל חיים ברצונו" - אתה מרחם עלי ורצה שאני יחיה. "בערב לין בכי" - דרך האדם שבבוא הלילה בדרך כלל דעתו נעצבת עליו, וכן במשך הלילה בדיא אדם מצבים שהם פדגמית לילה, כגון כאשר עליו לפנות את ביתו המשכר ועדיו אין לו בית למגורים וכיצא בזה, שבזמנים אלו הוא מרגיש רגשות של צער גדול ואינו יודע איך יפתור. אכל "ולבוקר רנה" - פשה מאיר לאדם הוא מרגו ושמה.

מתיקות תמידית או מרירות תמידית!?

רבות של ישועה

אכל החכם עושה לעצמו זעזועים שיעורו אותו לזכר שהצלחתו תלויה בה' לבדו - על ידי שאזכר בעת ההצלחה את הקשי שהיה לו, ומתוך כך הוא מרגיש שהטוב שיש לו קצת הוא רק מאתו יתברך. וזכר שאנו ושהמתרחש עמנו הכל בידי ה' "פחמור ביד היוצר", ורק ברצתו טוב לנו ובלעדי רחמיו מצבנו יכול להתהפך בן רגע לקשה מאד, חלילה. ולכן ישעו תמיד רק על ה' ויתלה את עיניו תמיד לרחמיו, וגם כאשר הוא מצליח בכל, יהיה רך לפני ה' ויהיה מוכן ומזמן לשנות את דרכיו לטובה לכל מה שיתגלה לו שהוא רצון ה'.

ידוד חותם את מזמור זה: "מה בצע בדמי בודתי

נפש עד כדי ששלתו מזעזעת ומתערערת - כדי שלא ישכח אותו יתברך אלא ישוע לרחמיו, וכה ירגיש שהוא תלוי בה' וברחמיו. וטבע האדם הוא שבזמנים פאלו נדמה לו שיעוולם לא היה לו שום טוב אלא תמיד היה כור לו ושרוי בצער, וטועה לטבר שגם בעתה יהיה לו רק מרירות ועגמת נפש.

ותפקיד האדם בזמנים פאלו הוא לזכר את הזמנים הטובים, ובעקר את כל הטוב שיש לו כרגע גם בעת הצער, כגון שראויותו, פליותיו ויבדו, מעיו ושאר קרבי ונאגרו פועלים פראוי. וידע שהצער והיסורים שבאים עליו הם רק לפי שעה, ויבטח בה' ויבקש את רחמיו שישועו וכה יאיר את חשכתו.

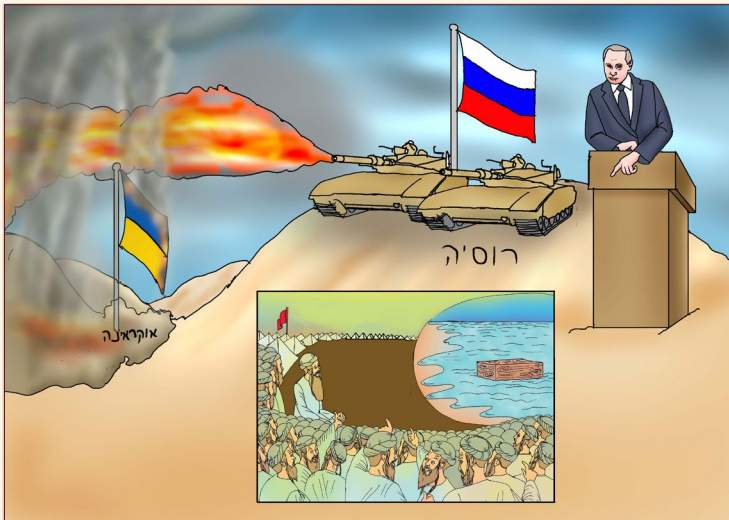
"ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם" - טבע האדם שבזמן שטוב לו נדמה לו שיעוולם לא היה לו שום צער אלא תמיד הוא היה מצלח והיה לו רק טוב ומתיקות כל ימי חייו, וכן הוא טועה וסובר שיהיה לו רק טוב ומתוק תמיד, ובה נדמה לו שאינו נצרך לרחמי ה' על מנת שתתמיד הצלחתו.

ידוד מלכנו מלמדנו בזה, שגם "בשלוי" - כשטוב לאדם - עליו לזכר גם את הקשיים שהיו לו בעבר, ועל ידי זה ידע שטובתו תלויה בכל עת ובכל רגע ברחמי ה' בלבד. ולכן עליו להשפיל שגם בזמן שטוב לו יבקש "בל אמוט לעולם", שלא יחזרו לו זמנים קשים של צער.

מטרת העגמת נפש

וה הסבה שיה' מביא לאדם מדי פעם צער ועגמת

מתיקות ההצלה מהאויבים

בציור שבכותרת הגליון: דוד מלכנו רכני ה' על חכמת בית המקדש שעתיד להבנות על ידי בנו, שלמה. ומזכיר בשירתו רק את החסדים האישיים שה' עשה עמו וכגון על שהצילו מאויבו.

בציור שלפנינו: נשיא רוסיה משגר טילים לכיון מדינת אוקראינה ומצביע בהתפעלות על עם ישראל שהם כפופים לרבותיהם והולכים בדרך התורה מאז ומעולם, כמו שעם ישראל היו כפופים למשה רבנו והיו שומעים ממנו את דברי התורה שהיה מלמדם לאהב את ה' על ידי התבוננות בחסדיו, כמו החסד שהצילו ממנות קשה מאח בתבה ביאור

מדוע דוד שר על חכמת בית המקדש עוד טרם בנייתו?

אלה לקחים עלינו ללמד ממלחמת רוסיה ואוקראינה?

מהי המתיקות והתורה שבמלחמה זו?

על כך במאמר: 'נקמה מתוקה באירופה', ובמאמר שאחריו: מתיקות תמידית או מרירות תמידית!?

אל שחת - אינני רוצה למות, אני רוצה להיות "למען ימרה כבוד ולא ידם" - אזמר לה כבוד ודברי הודאה כל ימי חיי, ולא אדם מקר גם לאחר מותי בעולם הבא.

ובמזמור זה, דוד מלפנו מלמדנו שהעקר של בית המקדש הוא "מזמור שיר" לשיר ולזמר

לפני ה', וה' שירה מעבדת את הקרבן. פי על ידי השירה הקדושה אדם מעורר את הרצונות הטובים החבויים בתוך לבו, וכיון ששירים אלו הם עקרו של בית המקדש, לכן כשנגנה הבית הללוים היו שרים על הדיוקן את שירי דוד הללו ואותם אנו שרים לדורות.

מתיקות הנהגותיהם של רועי ישראל

ראוי לכאורה ששמאי והלל יסכמו לו את דברי התורה?

סוד התורה

ויש לפרש, ששמאי ידע ששפאיתו נכרי יצא ממנו בנדיא הוא יגלה להלל, ולכן דחפו כדי לעורר אותו ולגרום לו להבין שאם הוא רוצה באמת להבין את תכלית התורה, עליו להתנער ולשנות את דעתו ולהבין שתכלית התורה אינה מה שהוא חושב שהיא סכום כל דיני התורה בלבד, אלא עקר תכלית התורה היא מידת "ואהבת לרעה כמוך" שהלל תזקן עומד למדו, שהרי דרך ארץ קדמה לתורה.

ובנדיא ישלל האדם לקיים את כל דיני התורה, אלא שהלל למדו שלפני שמופיעים על חמרות בהלכות התורה, יש להקפיד במצות "ואהבת לרעה כמוך".

ומדה זו היא העבודה הקשה ביותר לאדם, וכשעדים זמנינו הוא קרוב לקיים כל התורה קלה, ולא להתנהג בהפך מקר, שעדים מקפיד מאוד על חמרות יתרות ועושה זאת על חשבון השלילה של אשתו וילדיו, וגורם בזה למחלוקות קשות בביתו.

גרסא דינקותא מתיקה

ולכן הלל למד שמדת השלום חשונה יותר מהקפדות על חמרות יתרות, שהרי האדם לא מרזב מעקר הדיו לעשות את החמרות היתרות, ואילו את מצוות "ואהבת לרעה כמוך" אדם מרזב מעקר הדיו.

ולכן יש להחזיר גם בגלדים מצוה זו עם כל פריטיה ודקדוקיה, כדי שתהיה להם גרסא דינקותא של מידות טובות ורחמנות שלא לעשות לשוני מה ששנוי עליהם, וללמדם להעריך ולמדי חכמים שילמדו מהם מידות טובות ונצלו ממידות קשות וממחלוקות בינם לבין בני ביתם וחבריהם.

וכבר מצוינו שחז"ל מלמדים אותנו שנגני מידות שבינו אדם לחברו דוחקים הנהגות הלכתיות מסוימות, וגוון במקום של טרחה ודבוקה. וכן חז"ל תקנו פמה תקנות כדי שלא לביש אדם מישראל, גוון מה שהתחנן לא מורה את ברפת הנשואין ושבוע ברכות כדי שלא יתבישו אותם שאינם יודעים. וכן מי שעולה לתורה לא קורא בה בקול רם, כדי שלא יתבישו אותם שאינם

"אשר פקד על פי משה" חז"ל (שבט לא) מספרים על נכרי אחד שטען שאינו מאמין בתורה שבעל פה אלא רק בתורה שבכתב, שזאת משום שהוא נתן את אמונתו רק בה' ולא בחכמים. ולכאורה נדמה שיש לו על כל פנים מעלה בקר שהוא מאמין בה'.

אבל הנכרי הזה הגיע לפני שמאי וזקן ושמאי גער בו והוציאו בנוספה, וכששא לפני הלל הזקן הוא למדו את אותיות האלף-בית ולמחר הלל הפך לו וקרא לאלף בית וג' ו"ת קרא אלף. אמר לו הנכרי: הרי אתמול למדת אותי הפוך? השיב לו הלל: הרי לה שאתה מאמין לדברי, אם פן תאמין גם לכל שאר דברי התורה שאני וחברי החכמים אומרים.

והבאר בזה הוא, שהתורה שבכתב גם היא הרי נמסרה לנו על ידי משה רבנו שהעיד שכתבה על פי ה', וכיון שעדים מאמין בדבריו ראוי לו להאמין גם בדברי כל חכמי ישראל שבעל הדורות.

רועה אחד - שתי שיטות!

ויש לשאול לשאול, מדוע מידתו של שמאי הייתה שונה מידתו של הלל, הרי בלם קבלו את התורה מרועה אחד וראוי היה שכל חכמי ישראל יתנהגו בשווה? אלא, שבעונה הקשה הטביע בחכמים דרכים שונות זו מזו, בגדי שמי שטבעו נצרה שיוכחו אותו בדרך קשה - יתחבר לשמאי, ומי שנגרף שידו לו את דרך התורה בדרכי נעם - יגלה להלל.

וימה גם שכל אדם בעצמו נצרך לעתים שיעוררו אותו בתוכחות ולעתים הוא נצרך שיעוררו אותו בדרכי נעם. לכן צריך גם את מידתו של הלל וגם את מידתו של שמאי.

ובהמשך, חז"ל מספרים על נכרי אחד ששא לפני שמאי ואמר לו: למדני את כל התורה על רגל אחת, מיד דחפו שמאי באמת הבננו, וכששא אצל הלל, אמר לו: מה ששנוי עליך אל תעשה לחברה, זוהי כל התורה ושאר דברי התורה הם פרושים של מדה זו, ולה למד אותם.

יצרף להבין, מדוע שמאי סלקו? ומדוע הלל אמר לו רק מדה זו ולא אמר לו את כל דיני התורה, הרי בנדיא אותו גוי לא התפון שכל התורה תאמר לו במלה אחת, אלא התפון שסיכמו לו את דברי התורה באופן שיוזכר אותם בקלות, והיה

עצות מתוקות

ראוי לאדם להתנהג בביתו ברכות וקבו הוא יצילת. שהאשה דמעיתה מצויה כימ (טו) מפני שנפשה רכה כשל יגד קטון וכמו שצריך לנהג ברכות כלפי יגד קטון קר יש לנהג בסבלנות כלפי אשתו. ויזכר שאשתו היא הדיד הטוב ביותר שלו שתעמד לימינו בזמנים קשים והיא תלנה אותו גם לעולם הבא, שכן ממנה יש לו ילדים, ועל ידי מעשיהם הטובים הוא יחל חי עולם הבא.

אדם שרוצה להצליח עליו לותר תמיד גם ששקטה לו, כי במדת הוהור צריך לנהג במתיבות ולא רק לפי טעה, קרחל שונתה ללא הוהורה נמשך למשך כל ימי חייהם, ולכן יותר גם למי שמציק לו, וישמשו בחכמת הפלפול ואפילו בסכרות שאינם נכונות כדי לדון אותו לכך זכות, וכדי לכבד את הדין ואת חמיו והמותו גם אם נדמה לו שאינם נוהגים כלפי פראוי, ובה זיקה לחי העולם הבא.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, זכני למד מידו מלפני ולהיות רך בבית ובבית המדרש, שלא לבעוט ושלא להקפיד לעולם, אלא אהבשש בבני ביתי ובחברי ואבין ללם ואדון אותם לכך זכות שאינם מכונים לצער אותי, ואנאזו תמיד במדת הוהור ורק כלפי הוצר הרע אהיה סתוף שלא לתו לו דריסת רגל בלבי, ועל ידי זה תעלה עבודתי לראון לפניו ותשיעני ותגאלני גאילה שלמה, ואנחל חי עולם הבא בעולם הזה ובעולם הבא יחד עם כל בית ישראל עמה, אמן סלה.

יודעים לקרא, ועוד כהנה, וכל זאת למדנו שהמדות הטובות הם עקר גדול בעבודת ה'.

טבעת נשואין בכל יום

ויש לזנוז את לפי מה שמוברך בספרי בקבלה, שטבעת הנשואין צריכה להיות מופעת מבוהין ועגלה מופנים, למדו שגם כשעדים מקפיד על חמרות בקפידה הדומה לחי צורת הרבוע, עליו להשתמש בקר רק כלפי עצמו כשהוא צריך לגדר את עצמו מדרים רעים שקיימים בחוץ ובשוקים, בדומה לה שצורת הרבוע הוא 'בחוי', אבל כלפי אשתו וילדיו ש'בתו' ביתו יתה יתרו ונח ובניכול יתעגל לותר להם כצורת העגל ש'תו' הטבעת. וכמוכן עעניני צניעות ויגאל שמיים יחמיו להזהר מלהפשל ומלהכשיל אחרים, מוון בעבודות נשים וגברים באותו מקום וכדומה חילקה].

חדש אדר מלמד אותנו את מדת הענוה והשפלות, שהוא מוכן לתת לחדש נוסף להקראות בשמו ואין לו מפק שום חלישות הדעת. ולא כמו השמש והירח, שהלכנה טענה: אין שני מלכים בקתר אחד, שבוה היא טענה את מה שגני האדם מרגישים שאינם מסגלים לסבל שהאלת ישא תפקיד נעלה כמו שלהם. אלא כל אחד רוצה להיות יחיד בתפקיד שלו.

ועל פן אמר הקב"ה ללכנה, אם איך מסגלת שגם לחברתך יש תפקיד נעלה כמוהו. לבי ומעטי את עצמך וכן לא תהיו שוים בתפקידכם. ונמצא שטענתה גרמה לה להתמעט. אבל חדש אדר מספיק לחברו להקרא בשמו המלא 'אדר' ואינו נחלש בדתו מפק כלל.

לפרגן את הכל לזולת

ולא זו בלבד, אלא שאמרו חז"ל (מגלה א) אין בין אדר ראשון לאדר שני אלא 'מקרא מגלה ומתנות לאבינוים' ובמקרא שם מובא שנופסקה הלכה כרשב"ג שכל מצוות שנוהגות בשני אין נוהגות בראשון, כלומר שאדר הראשון שהיה אמור להיות החדש העקרי מולידו עליו את החדש האורח ועושה אותו לחדש העקרי, שלא רק שהוא נותן לו את שמו אלא שהוא נותן לו את כל אוצרותיו ומעלותיו שבו יעשו את כל מצוות יום הפורים, וכביכול אדר הראשון מתמעט

ומזל אדר 'דגים' והדגים מלמדים אותנו להתרחק ממצות הקנאה, שהרי הם מקסיים מעניניהם של בני האדם ולכן לא מקנאים בהם, ועל פן הדגים הם המזל של חדש אדר מפני שגם חדש אדר לא מקנא בחברו ומוכן לתת לחברו את שמו ואת גדולתו.

תוספת קדשה

הדגים אסיפתן זו היא טהרתן (הלוי כז), ובספרים הקדושים דרשו זאת על הצדיקים המשוללים לדגים שההתאספות בצל קורתם מטהרת את האדם משמאות מדותיו ומעשיו הרעים, כמאמרו: המתברר לטהור טהור.

ויש לבאר בדרך הקרובה יותר לפשט, שהצדיקים המשוללים לדגים נטהרים ומתעלים מדרגה לדרגה על ידי 'אסיפתן' הינו על ידי שמוסיפים בכל יום להתבונן ולהפיר יותר בגדלת ה' ובחסדיו שעלינו ומודים עליהם לה' בכל לבם ונפשם.

ולאור האמור יש לפרש, שחדש אדר שפגלו דגים מלמדנו להתנהג כמו הדגים שאסיפתן היא טהרתו, דהינו להתנהג במצות היותו, כחדש אדר שהסכים לחדש 'נוסר' להקרא בשמו 'אדר', ששפאדם מתנהג בענוה ובתורה כזה הוא נטהר משמאות מעשיו ומדותיו הרעות.

פלכנה מענוה שבו לכבוד חברו. ויש לבאר שזו הסבה שמושה רבנו נולד ונפטר בחדש אדר (מגלה א), מפני שמדתו היא מדת הענוה כמו שכתוב "והאיש משה ענו מאוד".

ונראה לומר, שפשם שעתידה הלכנה להאיר כאור החמה בשכר שהתמעטה בצווי ה', כך לעתיד יזכה חדש אדר הראשון שבו יעשו את חג הפורים [שלא יבטל גם בימות משים (ילק"ו ש משלי תתקמד)], שהרי מבאר בגמרא (מגלה א) שמעיקרא היה מן הראוי לקבץ את מצוות הפורים באדר הראשון מטעם שאין מעבירין על המצוות, והסבה שבכל זאת מצוות הפורים מתקיימים במינוי דוקא באדר השני, היא מפני שיש להסמיק את אגלת פורים לגאלת מצרים שאותה אנו זוכרים בחדש ניסן.

המותר מרויח!

ומכיון שלעתידי לבוא בכל יום יום נחוש את האגלה השלמה, וגאלת מצרים תהיה קטנה בפניה כנר בפני אבוקה (עו גרבות א), לכן לא תהיה סבה לדחות את חג הפורים באדר השני אלא קנימוהו באדר הראשון משום אין מעבירין על המצוות, ואדר הראשון שומר על מעמדו בימות הגלות לכבוד חברו אדר השני, ומצא מרוח לצנח (והרבנו גרם בס"ד בספר מתיקות המועדים - פורים, במאמר: פורים קטן).

הכביש הראשי, וכשהוא הגיע לכביש הראשי הוא לא הצליח בלם את האופנים בגלל המעצורים הקוליים, ומשאית בטון שעברה שם מחצה אותו למות".

כעת אמרתי לבני, "כדאי היה המקשול שבא לךך שפגעת בי עם האופנים - כי על ידי זה קבלת על עצמך שלא לסוע בהם שוב וכן נצלו חיך ממות". ופתחתו לי את הגמרא שמבארת את הפסוק "אודך ה' כי אפנת בי", שעלינו להודות לה' על הנזק הקטן שקרה לנו - שעל ידו נצלנו מנזק גדול.

ג. פ. ראשון לציון

אמרתי לו, "אכן זוהי החלטה חשיבה, מכיון שהם אופנים שאין בהם מעצורים טובים ונכבד הם מסכנות את הנוסע ואת הולכי הרגל". כך בני עלה למסתו לישון כשהוא מחזק, ולמחרת הוא הלך לשיבה כהרגלו.

כעבר שבועים, בתחלת חדש אדר א', בני הגיע לבית וספור נורא בפיו. הוא אמר לי: "מאותו יום שקרה המקרה הזה עם האופנים, חברי לא השתמש בהם כלל, והיום הוא הלך לחנות כדי לתקן אותם, ותוך כדי שהוא דבר עם בעל החנות שיתקן לו אותם, הגיע גוי אחד ונגב אותם כשהמפתח על הקסריה. חברי רץ לראות היכן הם, ולמול עיני הוא רואה היאך הגוי נוסע במהירות אנדירה לכוון

המשך מתיקות הניסים

מרוקו. רצייתי להגיע אליך כדי לומר לך 'שלום', לכן האצתי את המהירות וכשהגעתי קרוב אליך לא שלטתי על האופנים ולא הצלחתי לעצור אותם ופגעתי בגרם... כשבני סים לומר את דבריו, הוא בכל מאד חזק. השתדלתי להרגיע אותו, ואמרתי לו: "הנה מאת ה' יתברך, ולכל אדם יכולה לקרות טעות כזו, ובפרט שכונתה היתה לעשות את ההפך מן ולכבד את אביה...". כך למשך כמה דקות הרגעתי ונחמתי אותו, עד שהוא נרגע ואמר: "בהתחלה סכמתי עם החבר שלי לסוע באופנים האלו בכל יום הביתה, אבל אחרי שזה קרה אני יותר לא יסע בהם".

מי יבנה את ביתי?

וממעשים רעים, הרי שהאדם לא יוכל להשגור מיד הטיבר הרע בכוחות עצמו בלבד, כמאמרם (ספא ב): 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו ואלמלא הקב"ה ש'עוזר לו אינו יכול'. לכן עלינו לבקש רחמים מבעל הרחמים שיצננו ליראת שמים, תורה ומדות טובות, ויצילנו מיד יצרנו.

וכן אדם שמצליח ומתעלה ברוחניות ובגשמיית, עליו לזכר שרק ה' נותן לו את הכח לעשות חיל ובדלעדיו שוא עמלו בנינו בו ושוא שקד שומר.

"אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בנינו בו, אם ה' לא ישמר עיר שוא

שקד שומר". מלבד הנזכר גזה על הבית והעיר כפשוטו שרק ה' בונה ושומר עליהם, יש לכוון גזה על בנית הבית הרוחני של האדם, שהם התורה והמצוות והמדות הטובות שגם עליהם נאמר פסוק זה, שאם ה' לא יבנה לאדם את ביתו ואת מעולותיו הרוחניות - הרי שהאדם לא יצליח לבנותם בכוחות עצמו בלבד.

וכן אם ה' לא ישמר את גופו של האדם - הנקרא בפי חז"ל (תדרים לב) עיר קטנה - מחטאים

חדדים מתוקים

א. מדוע דוד אומר שירה על עצמו במזמור שהקדיש לחננת בית המקדש? ב. איך לזה עלול לבוא באמצע היום, ואף מאירים אותו? ג. האם כלם צריכים לנהג כפישת הלל או כפישת שמאי? ד. מי ותר לחברו על כל מעלתו וירויח מה?

התשובות מנוחות בתוכן גליון זה. ניתן לשלוח את התשובות לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו קול מתקוח: 073-313-4395. בצירוף שם, תכתוב וטלפון.

שם האוכר מפרטת פי פשאי: קוד יוס, וירשלים.

ספר
מתיקות המועדים

פודים

שיחותיו של
האגון דבי
מנחם ברוך
יאזע
שליט"א

ספר
מתיקות
המועדים
פודים

שיחותיו של
האגון דבי
מנחם ברוך
יאזע
שליט"א

מבנימין
יאזע